

II. Eljárási rend a diagnózisig

II.1. Szakmai protokoll az iskolai szűréstől a fejlesztő- rehabilitációs tevékenységig

A tanulási képességihiány korai felismerése, a segítségnyújtás bármely pedagógiai szakaszban, iskolánkban tervszerű program szerint folyik.

A táblázat bemutatja az 1. osztályos tanulók év eleji megfigyelésétől, a problémák megoldásáig a teendőink egymásra épülését.

	Program-területek	Feladat	Pedagógus tevékenysége	Módszer	Eszköz
1.	Diagnosztizálás	Képességterületenként egyéni fejlettségi szint megállapítása (1. évf. bemenet mérés; év vége kimenet mérés) - vizuális-auditív figyelem, diszkrimináció, differenciálás, memória - testséma, téri orientáció – mozgás (nagy- és finommozgás, beszéd-motorika) - szem-kéz, szem-láb koordináció - alakállandóság	Diagnosztizáló feladatsorok összeállítása, megfigyelési szempontsor egyeztetése, egységesítése, intézményi mérőbankban való elhelyezése Szintfelmérés Az óvodai nevelés során dokumentált problémás gyerekekről információ átadás	Mérés Megfigyelés Megbeszélés az érintett szakmai munkaközösségen belül Óvónők- tanítók kapcsolattartása	Számítógép - a feladatsorok elkészítéséhez - a mérés, megfigyelés eredményének rögzítéséhez
	Helyzetelemzés	Tanulónként, tanuló-csoportonként a diagnosztizálás eredményeinek elemző kiértékelése	Feljegyzés, összegző elemzés készítése. Kiemelten: tehetséggondozás, felzárkóztatás területei	Elemzés, rögzítés	Egységes szempontsor az elemzéshez Számítógép
2.	Fejlesztési terv készítése	Éves fejlesztési program készítése: - fejlesztendő terület, - feladat, - cél/követelményrendszer, - időtartam, - eszköz-szükséglet, - ellenőrzés, értékelés	Tanulói fejlesztés ütemezése 3 havonként - koncentráltan az aktuális képzési tartalommal	Tervezés - dokumentumkészítés Ütemezés Korrekciós eljárás közbeépítése	Fejlesztő eszközök listája Szakirodalom
3.	Megvalósítás, éves fejlesztő	Eredményvizsgálat	Összegzés területenként, tanulónként	Elemzés, rögzítés	Számítógép

	Program-területek	Feladat	Pedagógus tevékenysége	Módszer	Eszköz
	program ütemezése szerint - kiemeltvizsgálat				
4.	Tanulási kudarcnak kitétt tanulóknál az eredménytelenség okainak feltárása 1. osztály második félévétől bármely évfolyamon	Információgyűjtés A tanuló munkájának megfigyelése	- Tanulási stílus megfigyelése - Tanulási motíválhatóság megfigyelése - Differenciált tanulásszervezés utáni teljesítmény rögzítése - Gyógy-pedagógussal konzultáció	Megfigyelés Ok-feltárás Elemzés	-
5.	Felzárkóztató program készítése, megvalósítás	Az egyéni tanulási stílusnak megfelelő megerősítés - Egyénre jellemző motivációs bázis kiépítése - Differenciált tanulásszervezés	Feladatok lebontása, ütemezése Elmaradás pótlása Megerősítés folyamatos pozitív visszacsatolás. Elemi tanulási stratégiák alkalmazása Tanító és gyógy-pedagógus együttműködése	Differenciálás Kooperáció	Szakirodalom: - differenciált. tanulásszervezésről - tanuló motivációról - tanulási stílus sajátosságáról - kooperatív tanulási technikákról
6.	Eredménytelenség esetén a Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tagintézményének Tankerületi Szakértői Bizottsága diagnosztizálja a tanulási nehézséget/ a részképesség-zavart Egyéni fejlesztési terv készítése	Kedvezmények figyelembevétele a tanórákon, differenciált tanulásszervezés, pozitív diszkrimináció, egyéni képességekhez mért értékelés Habilitációs és rehabilitációs foglalkozások, fejlesztő foglalkozások	Egyéni haladási ütemhez, egyéni fejlesztési tervhez alkalmazkodás, folyamatos konzultáció a gyógy-pedagógussal	Differenciálás, kooperáció	Fejlesztőeszközök, programok
7.	Megvalósítás, diagnosztikus mérés negyedévente	Eredmény elemző kiértékelése	Szintmegállapítás gyógypedagógussal	Elemzés, ütemezés, korrekció	Számítógép

	Program-terü- letek	Feladat	Pedagógus te- vékenysége	Módszer	Eszköz
8.	Nevelési ered- ményvizsgálat készítése a beil- leszkedési, tanu- lási és magatar- tászavaros gyer- mekek fejleszté- séhez	A vizsgálat mutatói- nak meghatározása: Egyes tanulók vonat- kozásában - családi, szociális helyzet - egészségi állapot - mentálhigiénés álla- pot - erkölcsi tudat, morális gondolkodás - szociális képessé- gek - attitűdök - az értéktrend kiforrott- sága, tartalma - külső, belső tulaj- donságok - konflikt- usok tanulócsoport vonatkozásában - ta- nulócsoport összeté- tele - pedagógiai ér- tékelés alapján tör- ténő rétegződés - in- formális kapcsolat- rendszer (baráti kap- csolatok, szociális szerepek, tekintély hierarchia) - nevelési problémák, konflikt- ushelyzetek	A rendelkezésre álló módszertan megismerése, ön- képzés, hiányzó módszertani kul- túra megszerve- zése A módszerek ki- választásánál az életkori tényezők figyelemmel kí- sérése Konfliktuskezelő technikák elsajá- títása Szabályok alkal- mazása Alkalmazkodás segítése reális énkép, ön- értékelés kialakí- tása	Több szempontú szociometria felvé- tele - tanév elején - tanév végén Já- téktevékenység megfigyelése Folyamatkövetés - eseménynaplóval Időmérleg-elemzés Együttműködés a családdal, szakem- berekkel	Több szempontú szociometria fel- dolgozását, megje- lenítését segítő PC program Szakirodalom
9.	Eredménytelen- ség esetén pszi- chológus, pszi- chiáter segítségé- nek igénybevéte- lére	SNI esetén pszichopedagógus közreműködése			

Ha súlyosnak ítéljük a magatartási, tanulási problémát, a tanuló, gyermekünk nem halad képes-
ségei szerint a tananyag elsajátításában a Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tagintézmé-
nyéhez fordulhatunk. Ehhez egy formanyomtatványt kell kitöltenie a vizsgálatkérő pedagógus-
nak, amelyhez a szülők aláírásukkal járulnak hozzá. Beküldési határidő folyamatosan az adott
tanév március 31. napjáig. Az egyes tantárgyakból, tananyagrészekből első-hatodik évfolya-
mon a tanuló teljesítményének értékelése, minősítés alóli mentesítése céljából az adott tanév
január 31-éig indítható. A vizsgálati kérelemhez csatolni kell az iskola igazgatójának egyetértő
nyilatkozatát, valamint az osztályfőnök és az adott szaktárgyat tanító pedagógus véleményét.

A vizsgálati kérelem, pedagógiai jellemzés tartalmi szempontjai:

(7. melléklet a 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez **szakértői vélemény iránti kérelem**):

- a) A pontos személyi adatok: a gyermek és a szülő neve, a gyermek születési ideje, lakóhelye vagy tartózkodási helye
- b) A probléma rövid leírása: azon pedagógiai tapasztalatok összegzése, melyek a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenesség, részképesség-zavar gyanújára utalnak.
- c) Információk az esetleges korábbi vizsgálatokról, pl. szakértői bizottsági, logopédiai-vizsgálatok eredményei és tapasztalatai
- d) A beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenesség enyhítésére irányuló eddigi tevékenységek leírása, pl. iskolai keretek között történt fejlesztő célú foglalkoztatás, korrepetálás
- e) A pedagógus és a szülő aláírása beleegyező nyilatkozata

Három különböző illetékességű szakértői bizottsághoz fordulhatunk:

1. Tankerületi szakértői bizottság

Zalaegerszegen: Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tagintézménye

Zalaegerszeg, Apáczai tér 5.

Információk: <https://zalaszakszolgalat.hu/tkszb.phpn>

Tevékenységük bemutatása:

- a harmadik életévüket betöltött gyermek teljes körű pszichológiai, pedagógiai- gyógypedagógiai vizsgálata
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálat
- a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítása
- Ha a tankerületi szakértői bizottság megítélése szerint a gyermeknél sajátos nevelési igény valószínűsíthető, vizsgálatának dokumentációját és annak eredményeit, valamint a rendelkezésre álló egyéb iratokat megküldi a megyei szakértői bizottságnak

2. Megyei szakértői bizottság

Zalaegerszegen: Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Székhelyintézménye

Zalaegerszeg, Apáczai tér 5/a

Információk: https://zalaszakszolgalat.hu/szekhely_tagintezmeny.php

Feladata:

- a három évesnél fiatalabb gyermekek teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai vizsgálata
- a tankerületi szakértői bizottságok által megküldött vizsgálati dokumentáció alapján a sajátos nevelési igény megállapítása vagy kizárása, megállapítja vagy kizárja a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget
- sajátos nevelési igényű gyermekek felülvizsgálata beszéd fogyatékoság megállapítása vagy kizárása

A Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat jó gyakorlata letölthető. [itt](#)

3. Országos illetőségű szakértői bizottság feladata:

a mozgásszervi, érzékszervi (látás, hallás) fogyatékoság megállapítása vagy kizárása.

Bármely életkorban levő gyermek szülei közvetlenül fordulhatnak hozzájuk.

- Mozgásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ 1145 Budapest Mexikói u. 63-64. 1-220-6459
- Látásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ 1146 Budapest Ajtósi Dürer sor 39. 1-363-1561
- Hallásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ 1147 Budapest Cinkotai u. 125-137. 1-422-1493

Szakértői vizsgálat indítható:

- hivatalból,
- hatósági megkeresésre,
- szülői kérelemre,
- szülő egyetértésével nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság, gyermekjóléti szolgálat, gyermekotthon, bölcsőde kérésére.

A szakértői vizsgálatnak **30 napon** belül kell megtörténnie első vizsgálat esetén a vizsgálati kérelem beérkezése után. Kontroll vizsgálat esetén a határidő 15 nap.

A szakértői vizsgálat időpontjáról és helyéről a vizsgálat előtt legalább 10 nappal a szülő értesítést kap.

A vizsgálat típusai:

- **alapvizsgálat**, a gyermek teljes körű vizsgálata, amely 3 részből áll: orvosi, pszichológiai és gyógypedagógiai
- **kiegészítő vizsgálat**, amely a megalapozott diagnózis felállításához szükséges
- **felülvizsgálat**, amelynek célja a korábbi diagnózis, fejlesztési eredmény vizsgálata

A szakértői vizsgálat menete:

1. **Állapotfeltárás:**
Szülőkkel, gondviselővel beszélgetés
A hozott dokumentumok áttekintése
2. **Pszichológiai vizsgálat:**
Képességvizsgálat, IQ megállapítása
3. **Pedagógiai vizsgálat:**
Írás, olvasás, matematikai képességek feltérképezése
4. **Konzultáció a szülővel:**
Vizsgálati eredmények ismertetése
Diagnózis
Fejlesztési javaslatok
Szakvélemény várható tartalmának közlése

Felülvizsgálat

Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzd, vagy sajátos nevelési igényű (SNI), a szakértői bizottság egy, két vagy három évente, 16 éves koráig felülvizsgálja. A szakértői vélemény érvényessége függ a felülvizsgálati időpontoktól. Ám indokkal rendkívüli felülvizsgálat is kezdeményezhető. A szülő ezt bármikor megteheti, de a felülvizsgálati kérelem előtt és után legalább 6 hónapnak kell lennie a következő hivatalból történő felülvizsgálatnak.

A szakértői véleményt a vizsgálat után 21 nappal kell megkapnia a szülőnek. Ez tartalmazza az iskola és szülő számára további teendőket.

A szakértői vélemény tartalma:

- Azonosító adatok
- A vizsgálat előzményei
- A vizsgálat célja
- Anamnézis
- Vizsgálati tények: viselkedésre vonatkozó megállapítások, általános intelligencia-vizsgálatok, kognitív funkciók (észlelés, emlékezet, figyelem, beszéd, mozgás), tudásszint, adaptív viselkedés
- Megállapítások: összegző, komplex vélemény, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel, a sajátos nevelési igénnyel kapcsolatos megállapítások, a különleges bánásmód keretében történő ellátásra való jogosultság megállapítása
- Javaslatok az integráló iskola számára: a fejlesztő, a rehabilitációs foglalkozások heti óraszama, forma (egyéni vagy csoportos), terápiás eljárások, a pedagógus szakképzettsége, tanulásszervezés, módszertan, értékelés, mentesítés
- Javaslatok a szülők számára
- Fejlesztési területek, feladatok
- A hivatalból elrendelt kötelező felülvizsgálat ideje

A szakvélemény érvényesítése az iskolában:

Az iskola igazgatója határozatot hoz a mentesítésekről, kedvezményekről (osztályozás alóli felmentés, egyéni bánásmód, eszközhasználat stb.). Az intézmény nem bírálhatja felül a szakértői véleményt, az abban foglaltak alapján kell eljárni minden pedagógusnak.

Érdemes a szülőnek a pedagógusokkal megbeszélni a szakértői véleményben leírtakat, szorosabb együttműködést kialakítani, amely meghatározhatja a gyermek iskolai pályafutását.

II.2. A szakértői vizsgálatok kérésének jogszabályi háttere

II.2.1. Törvényi szabályozók linkekkel:

- 2011. évi CXCV. törvény köznevelésről – letöltés: [itt](#)
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról – letöltés: [itt](#)
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről és 2018. január 1-től kormányrendelet – letöltés: [itt](#)

II.2.2. A szakértői vizsgálatokhoz nyomtatványok, segédanyagok

A szakértői vizsgálatokhoz a pedagógiai jellemzést készítheti szaktanár, tanító, osztályfőnök, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus a tanulóról. A több területet összefoglaló vélemény elkészítéséhez segítséget nyújtanak a tanuló füzetmunkái, rajzai, mozgásos tevékenységei, beszédének tartalmi, formai jellemzői, kognitív képességei, erősségei, a napló, ellenőrző tartalma (hiányzások, jegyek, dicsérek, elmarasztalások stb.), szabadidős, tanórai viselkedésének megfigyelése, szülőkkal való kapcsolattartás tapasztalatai, a kollégák véleménye, előző szakvélemények tartalma, fejlesztő tevékenység eredménye, további javaslatok.

A vizsgálat elvégzéséhez szükséges a szülők beleegyező aláírása.

A letölthető segédanyagok segítséget jelenthetnek a pedagógiai jellemzés elkészítéséhez:

4. melléklet: 15/2013.(II.26) EMMI rendelethez [orvosi adatlap az első vizsgálatokhoz](#)

7. melléklet: 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelethez [szakértői vélemény iránti kérelem](#)

Pedagógiai jellemzés megírásához segédanyagok:

- A tanulót bemutató részterületek szókincse – letöltés: [itt](#)
- anyanyelvi terület jellemzéséhez szókincs – letöltés: [itt](#)
- Idegen szavak, szakszavak – letöltés: [itt](#)

vissza a tartalomjegyzékhez
(www.mas-kep.hu)